

GROFJE CELJSKI MED NAMI

Raziskovalna naloga

Področje: zgodovina in umetnostna zgodovina

Avtorici:

Teja Štingel, 9. a

Sorina Doler, 9. b

Mentorica:

Melita Čeh, dipl. vzg.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2025

GROFJE CELJSKI MED NAMI

Raziskovalna naloga

Področje: zgodovina in umetnostna zgodovina

Avtorici:

Teja Štingel, 9. a

Sorina Doler, 9. b

Mentorica:

Melita Čeh, dipl. vzg.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2025

KAZALO VSEBINE

1	POVZETEK.....	1
2	ZAHVALA.....	2
3	UVOD.....	3
3.1	CILJ RAZISKOVALNE NALOGE.....	3
3.2	HIPOTEZE.....	3
3.3	METODE DELA.....	4
3.3.1	METODA DELA Z VIRI IN LITERATURO.....	4
3.3.2	METODA ANKETIRANJA.....	4
3.3.3	METODA INTERVJUJA.....	4
3.3.4	METODA OBDELAVE PODATKOV.....	5
4	TEORETIČNI DEL.....	5
4.1	ZNAMENITI CELJSKI GROFJE.....	5
4.2	GROFJE CELJSKI NEKOČ.....	8
4.3	KULTURNA DEDIŠČINA GROFOV CELJSKIH.....	11
4.3.1	KNEŽJI DVOR.....	11
4.3.2	CELJSKI STARI GRAD.....	13
4.3.3	TRI ZVEZDE - SIMBOL GROFOV CELJSKIH.....	15
4.4	PREPOVEDANA LJUBEZEN.....	16
4.5	GROFJE CELJSKI – RESNIČNOST ALI MIT.....	18
5	EMPIRIČNI DEL.....	20
5.1	ANALIZA ANKET.....	20
5.1.1	STATISTIČNI PODATKI ANKETIRANCEV.....	20
5.2	INTERVJU Z MAGISTROM DAMIRJEM ŽERIČEM, VIŠJIM KUSTOSOM NA ODDELKU ZA ZGODOVINO V POKRAJINSKEM MUZEJU CELJE.....	24
5.3	INTERVJU Z GOSPO URŠO DORN.....	24
5.4	REZULTATI IN RAZPRAVA.....	26
6	ZAKLJUČEK.....	28
7	VIRI IN LITERATURA.....	29
7.1	KNJIŽNI IN SPLETNI VIRI.....	29
7.2	VIRI SLIK.....	29
8	PRILOGE.....	31
8.1	PRILOGA 1: INTERVJU Z MAG. DAMIRJEM ŽERIČEM, VIŠJIM KUSTOSOM NA ODDELKU ZA ZGODOVINO V POKRAJINSKEM MUZEJU CELJE.....	31

8.2 PRILOGA 2: INTERVJU Z GOSPO URŠO DORN, SVETOVALKO ZA TURIZEM PRI ZAVODU CELEIA CELJE.....	36
8.3 PRILOGA 3: PROGRAM OGLEDA ŽIVLIENJA GROFOV CELJSKIH ZA OSNOVNOŠOLCE.....	38
9 IZJAVA.....	39

SEZNAM SLIK, PREGLEDNIC IN GRAFIKONOV

Seznam preglednic

<i>Preglednica in grafikon 1: Spol anketirancev.</i>	21
<i>Preglednica in grafikon 2: Razred, ki ga obiskujejo.</i>	21
<i>Preglednica in grafikon 3: Prepoznavnost celjskih grofov.</i>	22
<i>Preglednica in grafikon 4: Pomembnost celjskih grofov.</i>	23

Seznam slik

<i>Slika 1: Rodbinsko deblo svobodnih gospodov Žovneških, grofov Celjskih, državnih knezov Celjskih</i>	5
<i>Slika 2: Podoba nekaterih grofov Celjskih in z njimi povezane osebe</i>	7
<i>Slika 3: Pečat grofov Celjskih</i>	10
<i>Slika 4: Razstava lobanj grofov Celjskih v Pokrajinskem muzeju Celje</i>	12
<i>Slika 5: Pedagoški programi za šole, Grofje Celjski, Pokrajinski muzej Celje</i>	13
<i>Slika 6: Celjski Stari grad</i>	14
<i>Slika 7: Državni simbol, grb slovenske zastave</i>	15
<i>Slika 8: Grb grofa Celjskega</i>	16
<i>Slika 9: Muzikal Veronika Deseniška na celjskem gradu</i>	17
<i>Slika 10: Veronika Deseniška</i>	18

1 POVZETEK

Grofje Celjski ... le kdo jih ne pozna? Lahko bi mislili, da jih poznajo vsi, sploh tisti, ki živijo v Celju in bližnji okolici. Pa skoraj ni tako. Zato se nama je porodila ideja, da bi lahko temeljiteje raziskali, kako najini vrstniki poznajo »naše« grofe.

Pred pisanjem raziskovalne naloge sva mislili, da najini vrstniki vedo, kdo so grofje Celjski ter kakšen pomen imajo še danes za Celje in Slovenijo nasploh. Ugotovili sva, da to ne drži, zato sva se odločili za raziskavo, s katero bi opredelili, v kolikšni meri mladi med nami poznajo njihov pomen.

Splošno je znano, da so grofje Celjski v Celju in po celotni Sloveniji s svojo zgodovino pustili močan pečat. To sva med pisanjem seminarske naloge še dodatno potrdili. Njihov grad, Stari grad Celje, je ena glavnih turističnih znamenitosti mesta. V Celju in drugod so ohranjene številne stavbe in zgodovinske sledi njihove vladavine. Njihova zgodba je pomemben del slovenske kulturne dediščine, vplivajo pa tudi na lokalni turizem, saj Celje promovira svojo zgodovino kot »mesto grofov«.

Ključne besede: grofje Celjski, Celjski grad, kulturna dediščina, tri zvezde

ABSTRACT

The counts of Celje – who does not know them? You might think everyone is familiar with them, especially those who live in Celje and the surrounding area, but that is almost not the case. That is why we came up with the idea that we could investigate more how our peers know 'our' counts.

Before writing the research paper, we thought that our peers knew who the Counts of Celje were and what significance they still have today for Celje and Slovenia in general, but we realized that this is not true. We decided to survey and find out how well our peers know their meaning.

It is a well-known fact that the counts of Celje left a strong mark on Celje and the whole of Slovenia with their history. We have further confirmed this during the writing of the seminar paper. Their castle, the Celje castle, is one of the city's main tourist attractions. Many buildings and historical traces of their rule have been preserved in Celje and elsewhere. Their story is a vital part of Slovenian cultural heritage, and they still influence local tourism, as Celje promotes its history as 'The City of Counts'.

Keywords: counts of Celje, Celje castle, cultural heritage, three stars

2 ZAHVALA

Najprej bi se radi zahvalili ena drugi, saj sva si stali ob strani ter si pomagali med pisanjem in raziskovanjem. Iskrena hvala najini mentorici, Meliti Čeh, za vso pomoč, vztrajnost in podporo. Zahvaljujeva se tudi lektorici, Klavdiji Čelik, ter naši ravnateljici, Marijani Kolenko. Posebno zahvalo namenjava gospe Urši Dorn iz Zavoda Celeia Celje in magistru Damirju Žeriču iz Pokrajinskega muzeja Celje, da sta si vzela čas in nama odgovorila na zastavljena vprašanja. Hvala tudi vsem, ki ste nama pomagali pri anketi.

3 UVOD

Ko se sprehajamo po starem mestnem jedru Celja ne moremo, ne da bi se vprašali, kdo so bili ljudje, ki so tam živeli pred več sto leti? Morda ste že slišali za grofe Celjske, eno najpomembnejših plemiških rodbin na Slovenskem. Njihova zgodba je polna skrivnosti, moči, vzponov in padcev ter ljubezenskih prigod – kot bi brali napet zgodovinski roman.

Ob pisanju naloge naju je zanimalo, kdo so bili grofje Celjski, kako so vplivali na našo zgodovino in predvsem – kako njihova zapuščina živi med nami še danes. Ugotovili sva, da je bilo na to temo že napisanih več raziskovalnih nalog, v katerih so se učenci prav tako dotaknili poznavanja grofov Celjskih med njihovimi vrstniki. Midve sva želeli dodati svež pogled – s poudarkom na tem, kako se danes spominjamo grofov Celjskih in ali jih mladi sploh še poznamo. Zato sva poleg zgodovinskega pregleda raziskali njihove sledi v našem mestu, šoli in vsakdanjem življenju. Posebno pozornost sva namenili tudi mnenju najinih vrstnikov: pripravili sva anketo, v kateri je sodelovalo več osnovnošolcev s Celjskega območja, in preverili njihovo poznavanje grofov Celjskih.

V raziskovalni nalogi bova predstavili nekaj ključnih zgodovinskih dejstev, opisali prisotnost grofov Celjskih v Celju in predstavili rezultate ankete, ki pokažejo, koliko najini vrstniki vedo o tej pomembni rodbini.

V raziskovalni nalogi z naslovom Grofje Celjski med nami sva želeli s pomočjo ankete ugotoviti, ali so učenci zadnje triade nekaterih celjskih osnovnih šol seznanjeni s pomenom treh zvezd na slovenski zastavi, po kom ali čem so grofje Celjski najbolj prepoznani in kdo med njimi je na učence naredil največji pečat.

Prav tako sva želeli ugotoviti, katerih turistov je v Celju več, domačih ali tujih, in ali so prav grofje Celjski največkrat razlog za njihov obisk mesta. Podatki ankete in intervjuja, ki sva ju opravili so nama pri pisanju raziskovalne naloge prišli zelo prav.

Upava, da bo najina naloga zanimiva in spodbudna tudi za druge učence, saj želiva pokazati, da zgodovina ni le nekaj, kar se učiš v šoli, ampak nekaj, kar živi okrog nas – če le znamo pogledati dovolj pozorno.

3.1 CILJ RAZISKOVALNE NALOGE

Z raziskovalno nalogo sva želeli ugotoviti, v kolikšni meri so najini vrstniki seznanjeni s celjskimi grofi, pomenom treh zvezd na grbu zastave in s splošnim pomenom grofov Celjskih za Celje in Slovenijo.

3.2 HIPOTEZE

Ob začetku raziskovalne naloge sva postavili tri hipoteze, ki sva jih z vsemi dejavnostmi potrdili ali ovrgli.

H1: Učenci zadnje triade osnovne šole niso seznanjeni s Celjskimi grofi in njihovim pomenom za Celje in Slovenijo.

H2: Učenci zadnje triade osnovne šole niso seznanjeni s pomenom treh zvezd na grbu slovenske zastave.

H3: Celjski grofje so učencem zadnje triade osnovnih šol najbolj prepoznani zaradi celjskega gradu.

3.3 METODE DELA

Pri raziskovalnem delu sva se odločili za naslednje metode dela:

- metoda dela z viri in literaturo,
- metoda anketiranja,
- metoda intervjuja,
- metoda obdelave podatkov.

3.3.1 METODA DELA Z VIRI IN LITERATURO

Raziskovalno nalogo sva začeli z metodo dela z viri in literaturo. Pri izbiri literature sva si pomagali s knjižnico, spletom ter z različnimi članki in brošurami. Pri tem sva se držali načela, da sva literaturo iskali pri zanesljivih virih (v knjigah in na internetnih straneh) in ne v nezanesljivih člankih ali na nezanesljivih spletnih straneh.

3.3.2 METODA ANKETIRANJA

V raziskavi sva uporabili metodo anketiranja, s katero sva želeli ugotoviti prepoznavnost celjskih grofov med učenci 7., 8. in 9. razreda. Anketa je bila anonimna in izvedena v spletni obliki, s pomočjo spletne aplikacija 1ka. Vprašalnik je vseboval kombinacijo zaprtih in odprtih vprašanj, kar nama je omogočilo pridobitev kvantitativnih in kvalitativnih podatkov.

3.3.3 METODA INTERVJUJA

V okviru raziskave sva izvedli polstrukturirana intervjuja. Prvega sva izvedli z mag. Damirjem Žeričem, višjim kustosom na Oddelku za zgodovino v Pokrajinskem muzeju Celje, drugega pa z gospo Uršo Dorn, ki je na Zavodu Celeia Celje svetovalka za turizem. Z intervjujem sva želeli pridobiti strokovni vpogled v pomen Celjskih grofov za mesto Celje ter njihovo vlogo pri oblikovanju kulturno-turistične ponudbe mesta. Ugotovitve intervjujev sva vpletli v samo raziskovalno nalogo, podrobneje pa sva jih napisali v prilogi.

3.3.4 METODA OBDELAVE PODATKOV

Podatke, pridobljene s pomočjo anket, sva pregledali in natančno obdelali. Za obdelavo podatkov sva uporabili program Microsoft Excel, podatke pa sva prikazali grafično in tabelarično. Vse pridobljene podatke sva tudi opisali.

4 TEORETIČNI DEL

4.1 ZNAMENITI CELJSKI GROFJE

Da bi najbolje razumeli zgodovino grofov Celjskih, vam bova v nadaljevanju najprej predstavili ključne osebe, ki so pomembne pri oblikovanju in ohranjanju grofije Celje.

Slika 1: Rodbinsko deblo svobodnih gospodov Žovneških, grofov Celjskih, državnih knezov Celjskih

Zgodba o svobodnih gospodih Žovneških, kasneje grofih in knezih Celjskih, se začne že v 11. stoletju (Fugger Germadnik, 2014)¹. Prvo najbolj prepoznavno ime, kadar govorimo o začetkih grofov Celjskih je najverjetneje Konrad I. Žovneški, ki je živel v prvi polovici 13. stoletja in je bil viteški lirik (Grdina, 1994). V svoji publikaciji Grdina navaja začetke grofov Celjskih skozi čas².

¹ Več v: Fugger Germadnik, Grofje in knezi Celjski, 2014, str. 9

² Več v: Grdina, Celjski knezi v Evropi, 1994, str. 4 do 10

Naslednje veliko ime je Friderik I. Celjski. Z njim se je začela zmagovita linija celjskih grofov (visitcelje.eu). Zadnji Žovneški gospod in prvi grof Celjski je bil Friderik I., sin Ulrika II. Žovneškega in grofice Katarine Vovbrške. Po izumrtju moške linije Vovbržanov je Friderik v začetku 14. stoletja podedoval veliko posesti in gradov. Cesar ga je v 14. stoletju povzdignil v prvega pravega Celjskega (državnega) grofa z dednim naslovom.

Seveda se pojavi tudi ime Herman II. Celjski, ki je bil vnuk Friderika I. Celjskega in sin Hermana I. Celjskega. Njegovo vladanje je trajalo kar 50 let, v tem času pa je rodbina Celjskih dosegla meteorski politični vzpon. S spretnostjo pretkanega diplomata je širil teritorij in moč Celjskih na tleh srednjeveške Evrope (visitcelje.eu). Kot je zapisano v knjigi Grofje in knezi Celjski (Fugger Germadnik, 2014) je bil Herman II. poročen z Ano Schaunberško, katerima se je rodilo 6 otrok: najstarejši je bil Friderik II, Herman II. in Ludvik, ter tri hčere, Elizabeta, Ana in Barbara. Slednja je po zapisih ena izmed najmočnejši imen rodbine grofov Celjskih, saj so jo po zaroki s Sigismundom Luksemburškim vzgajali za vlogo bodoče kraljice.

Eno izmed najmočnejših imen rodbine Celjskih grofov je vsekakor Barbara Celjska, ki je bila najmlajša hči Hermana II. Celjskega. Kot je zapisano na spletni strani www.visitcelje.eu (2025) se je poročila s Sigismundom Luksemburškim in postala trojna kraljica, in sicer ogrske, češke in nemške ter s tem najvišje kronana glava v slovenski zgodovini, pa še ni štela 15 let. Na portalu slovenske turistične organizacije I feel Slovenia (2025) so zapisali, da je med vsemi celjskimi grofi Barbara Celjska tista, ki še danes buri duhove in navdihuje pripovedovalce zgodb. Hči Hermana II. Celjskega in žena cesarja Sigismunda Luksemburškega je nosila naslov kraljice, a njen vpliv je segal daleč preko dvora.

Večina ljudi ob misli na celjske grofe najprej pomisli na Friderika II. Celjskega, sina Hermana II. Celjskega. Friderik II. je najbolj legendarni član rodbine Celjskih, poleg očeta, sestre Barbare Celjske in sina Ulrika II. Oče ga je politično izkoristil v času hitrega vzpona Celjskih in ga poročil z Elizabeto Frankopansko, ki je izhajala iz ene najvplivnejših in najbogatejših hrvaških rodbin (visitcelje.eu, 2025). Vendar pa je, kljub poročni zaobljubi, srce Friderika II. Celjskega pripadalo Veroniki Deseniški. Njuna ljubezen je bila tragična, ker njegov oče, Herman II., zveze nikakor ni odobral in je Veroniko dal utopiti, Friderika pa je zaprl v stolp in ga želel izstradati. Odnos med očetom in sinom je postal še bolj poln nasprotij in sovraštva. Za zgodovino Celja je ključno, da je cesar Sigismund Friderika II. Celjskega in sina Ulrika II. hkrati povišal v državna kneza. Friderik je Ulriku prepustil večino poslov in nadaljnje širjenje ozemelj, Celju pa 11. aprila 1451 podelil privilegijsko listino z mestnimi pravicami.

Zadnji v verigi grofov Celjskih je nam znani Ulrik II. Celjski, sin Friderika II. Celjskega in zadnji celjski grof. Na spletni strani www.visitcelje.eu (2025) je navedeno, da je Ulrik II., ki je bil bolj kot očetu podoben ambicioznemu dedu Hermanu II., imel visoke politične cilje. Vpliv in ozemlja Celjskih je kot zadnji potomec dinastije še razširil, s

Habsburžani pa sklenil dedno pogodbo o vzajemnem dedovanju, če bi katera od rodbin ostala brez dednega potomca. V načrtovani zaroti so ga leta 1456 umorili politični nasprotniki na trdnjavi Kalemegdan v Beogradu. Tako je slovita rodbina ostala brez zadnjega moškega dediča, v duhu in spominu vseh naslednjih generacij Celja pa ni nikoli izumrla.

Slika 2: Podoba nekaterih grofov Celjskih in z njimi povezane osebe

Poroke so bile med plemiškimi družinami priljubljena oblika povezovanja in iskanja zavezništva. Tako je bilo tudi pri grofih Celjskih. Kot je zapisano v knjigi Grofje Celjski: katalog razstave (1999), so bile poroke skrbno načrtovane in dobro zvezo so si starši pogosto zagotovili že takrat, ko so njihovi otroci, bodoči plemiči, ležali še v zibkah. Žovneškim in tudi Celjskim sposobnosti v sklepanju uspešnih porok ne moremo zanikati.³ Pri politično uspešnih porokah je bil odličen tudi Herman II., saj je bratrančevo hčer Ano poročil s poljskim kraljem, lastno hčer Barbaro pa z ogrskim kraljem. Tradicijo politično uspešnih porok je pretrgal Firderik II. po smrti njegove prve žene, Elizabete Frankopanske. Njegova zveza z Veroniko Deseniško, ki je bila na hierarhični lestvici nižja od njega, je prinesla v družini razkol.

³ Več v: Fugger Germadnik, Grofje Celjski : katalog razstave, 1999, str. 25

4.2 GROFJE CELJSKI NEKOČ

Ker je o zgodovini grofov Celjskih napisano veliko, sva v tem zbrali zapis iz Grofje Celjski med zgodovino in mitom (Fugger Germadnik, 2013)⁴.

Zgodba grofov Celjskih se pravzaprav začne v 12. stoletju z njihovimi predniki, imenovanimi gospodje Žovneški. Za nižje plemstvo je veljalo, da so bili nesvobodni, gospodje Žovneški pa so bili ena redkih svobodnih plemiških družin. Njihova posest je bila majhna. V lasti so imeli gradova Žovnek in Ojstrico ter stolpasta gradiča Šenek in Libenštajn. Žovneški so bili ugledna plemiška družina, prepoznavni tudi po svojem grbu, na katerem so bila tri rdeča bruna na srebrnem grbovem polju. Zgodbo slavnih Celjskih torej začenjajo Žovneški gospodje. Konrad Žovneški je bil pesnik in trubadur, ki je živel v prvi polovici 13. stoletja na gradu Žovnek v Savinjski dolini, v bližini današnjega Žalca.

Žovneški so živeli v zelo nemirnem času, polnem političnih preobratov, in konec 13. stoletja so skoraj izumrli. Tedanji gospod Leopold III. Žovneški je namreč leta 1286 kmalu po poroki umrl brez potomcev, pa tudi njegova brata sta doživela enako usodo. Posest je podedoval sorodnik Ulrik II, ki je med političnimi nemiri prestopil na habsburško stran. Ta zveza Žovneških (pozneje Celjskih) se je izkazala za odlično v času, ko so si pridobivali ugled in veljavo v takratnem prostoru in času. Pomembna linija celjskih grofov pa se je začela s Friderikom I. Celjskim, sinom Ulrika II. Bil je zadnji Žovneški gospod in prvi Celjski grof.

Najprej je poleg svoje posesti v okolici Žovneka imel v lasti le šest gradov, nato pa je v začetku 14. stol. podedoval veliko posesti in gradov ter se z družino preselil v Celje, ki je bilo takrat že pomembna naselbina s trškimi pravicami. Domovanje so si uredili na Starem gradu. Friderik ga je povečal, posodobil in utrdil. Sedem let pozneje, leta 1341, je cesar Frideriku I. nadel naziv prvega pravega Celjskega grofa z dednim naslovom. Preoblikovali so tudi svoj grb: rdeče prečke so zamenjale tri zlate zvezde na modri podlagi. Friderik I. si je na vso moč prizadeval v last pridobiti čim več gradov. Nekaj jih je kupil, druge si je priboril z orožjem, tretje je pridobil s prevzemanjem v zastavo. Po njegovi smrti sta enako nadaljevala njegova sinova Herman I. in Ulrik I. Tako so počasi posesti v Podravju, Pomurju, na Koroškem, v Savinjski in Šaleški dolini, torej ob samih pomembnih prometnih poteh, postale last Celjskih. Bogat vir dohodka so Celjski prejeli iz vojaškega najemništva, pa tudi mitnine in brodnine. Svoj vpliv so si ustvarjali tudi s skrbno načrtovanimi političnimi porokami. Povezovali so se z uglednimi plemiškimi družinami, na primer z Goriškimi, Ortenburškimi in Schauenberškimi, pa tudi preko meja Svetega rimskega cesarstva: v Bosni in na Ogrskem.

Največji politični vzpon (nekateri mu pravijo kar meteorski) in širitev ozemlja pa so Celjski doživeli v obdobju Hermana II., to je od 1385 do 1435. Herman II. je bil vnuk

---

⁴ Povzeto po knjigi Fugger Germadnik, R. (2013). Grofje Celjski med zgodovino in mitom.

Friderika I. Celjskega. Bil je pretkan in spreten diplomat, ki je teritorij Celjskih v srednjeveški Evropi razširili preko dežel Štajerske, Koroške, Kranjske in Svetega rimskega cesarstva. Usoda je hotela, da je v bitki pri Nikopolju leta 1396 je pomagal rešiti življenje kasnejšemu cesarju Svetega rimskega cesarstva, Sigismundu Luksemburškemu, pozneje pa mu je pomagal reševati notranjepolitične težave. Sigismund mu je bil za njegov pogum in pomoč hvaležen ter ga nagradil z mestom Varaždinom in grofijo Zagorje, podaril mu je naziv slavonskega in hrvaško-dalmatinskega bana ter gubernatorja zagrebške škofije. Herman mu je v zakon dal svojo še ne 15-letno hčer Barbaro, ki je po poroki s Sigismundom leta 1405 postala ogrska kraljica. Približno v istem času je Herman II. svojo drugo hčer Ano poročil z ogrskim palatinom Nikolajem Garajem, svojega sina Friderika II. pa z Elizabeto Krško-Modruško, plemkinjo s Hrvaškega. Z ugodnimi političnimi zvezami so Celjski pridobili dedni naslov grofje Zagorski, Herman II. in Friderik II. pa sta postala tudi viteško-politične bratovščine Sigismundovega Zmajevega reda, ki ga je vodila Barbara Celjska. Barbara Celjska je bila razgledana in izobražena ženska, že med sodobniki znana po svojih nenavadnih zanimanjih in svobodomiselnih dejanjih. Veljala je za sposobno in močno žensko, celo denarne zadeve naj bi upravljala sama. Med Celjskimi se je Barbara povzpela najvišje v slovenski zgodovini, saj je postala ogrska, češka in nemška kraljica.

Postopoma se je le začelo kazati, česa si je želel Herman II.: postati deželni knez. Vendar je ta cilj moral nekoliko počakati, saj so Hermana pestile družinske tragedije. V kratkem času so mu umrli kar trije sinovi, namenjeni za dediče pri pomembnih evropskih plemiških družinah. Najstarejši sin Friderik II., zakoniti naslednik Hermana II. pa je bil v nenehnih sporih z očetom vse od poroke z Elizabeto Frankopansko, v katero ga je oče prisilil, da je pridobil posesti njene vplivne in bogate hrvaške rodbine. Elizabeta je leta 1422 nenadoma umrla, za njeno smrt pa so krivili Friderika, ki se je še za časa njenega življenja zaljubil v Veroniko Deseniško. Prepiri z očetom so zaradi neodobravanja te zveze in poroke z Veroniko postajali nevarni. Friderik se je zaradi domnevnega umora moral zagovarjati na dvoru Sigismunda Luksemburškega. Ko se je vrnil v Celje, ga je oče vrgel v stolp na Starem gradu in ga želel izstradati, njegovo ženo Veroniko pa je obtožil čarovništva. Odnos med očetom in sinom je zaznamovalo sovraštvo. Veronika je bila nekako oproščena čarovništva, a jo je Herman dal utopiti na njenem gradu Ojstrica. Leta 1426 je Herman svojega sina le osvobodil in se ponovno posvetil družinskemu vzponu. Še vedno je v njem živela želja postati državni knez. V tistem času se je Hermanu celo pokazala priložnost, da bi zasedel kraljevi prestol v Bosni. Z Bosanskim kraljem Tvrdkom II. je namreč sklenil dedno pogodbo, v kateri bi kraljevi prestol prišel v roke Celjskih, če bi Tvrdko II. ostal brez moških potomcev. Herman je bil namreč njegov daljni krvni sorodnik. Sicer pa so Celjski v tem času imeli v lasti vse pomembnejše prometne poti preko današnjega ozemlja Slovenije, Koroške in obmejne Slavonije, lastili so si 12 pomembnih mest, več kot 30 trgov in 40 mitnic in na desetine brodov.

Še vedno ni znano, ali je Hermanu II. Celjskemu naslov državnega kneza končno podelil cesar Sigismund Luksemburški ali pa je šlo le za izmišljeno dejanje. Povsem enotni pa so strokovnjaki v tem, da je vsekakor cesar javno in svečano v državnega kneza povišal Friderika II. in njegovega sina Ulrika II. Celjski so s tem pridobili pravico do sodišča in posledično možnost, da se oblikuje samostojna Celjska dežela, do česar pa zaradi poznejših političnih dogajanj ni prišlo.

Zadnje pomembno poglavje je v zgodovini Celjskih napisal Ulrik II. Celjski. Visoki politični cilji so ga zanesli daleč stran od Celja, vse do Ogrske in Češke. Avstrijski vojvoda Albreht II. Habsburški ga je celo za nekaj časa imenoval za svojega namestnika, ko pa je Albreht v boju proti Turkom umrl, je Ulrik II. poskrbel, da je bil Albrehtov sin Ladislav okronan in postal je njegov skrbnik. To dejanje mu je prineslo veliko sovražnikov in nasprotnikov. Ker je hotel biti po ambicioznosti podoben svojemu dedu, Hermanu II., si je v vmesnem času izboril naslova slavonskega in hrvaško-dalmatinskega bana, nato pa 1443 s Habsburžani sklenil vzajemno dedno pogodbo, v primeru da bi katera od družin ostala brez potomca. Ko je umrl Ivan Hunyadi, je kljub nasprotovanju predvsem družine Hunyadi zasedel mesto vrhovnega poveljnika in kraljevega namestnika na Ogrskem, kar pa je zanj imelo usodne posledice. 9. novembra 1456 ga je namreč v spopadu na trdnjavi Kalemegdan v Beogradu umoril Ladislav Hunyadi.

Tako je končal zadnji moški potomec grofov Celjskih, pokopali so ga v celjski minoritski cerkvi.

Ladislav Hunyadi pa je tudi živel le še nekaj mesecev, saj je bil obtožen veleizdaje in usmrčen.

Kaj pa se je zgodilo z ogromno celjsko posestjo? Po mnogih sporih in bojih je z vzajemno dedno pogodbo iz leta 1443 pripadla Habsburžanom, ki so našim krajem zavladali vse do leta 1918.

Slika 3: Pečat grofov Celjskih

4.3 KULTURNA DEDIŠČINA GROFOV CELJSKIH

«Celjski grofje veljajo za najvplivnejšo vladarsko rodbino v Sloveniji in so pomemben pečat pustili tudi v evropski zgodovini. Po drugi strani je to rodbina, okoli katere kroži veliko skrivnosti, legend in pretresljivih zgodb, ki burijo človeško domišljijo. In navdihujejo vrsto doživetij, ki vam približajo čas njihove vladavine in najbolj prepoznavne osebnosti. Duh Celjskih grofov boste najbolj občutili na Starem gradu, ki se dviguje nad Celjem, čeprav je njihov vpliv segel precej dlje od mesta ob reki Savinji.» (Slovenska turistična organizacija, I feel Slovenia, 2025)

Zgodba grofov Celjskih je v Celju še danes zelo živa. V mestu Celje se lahko na vsakem koraku čuti njihov pečat, njihov pridih in njihove sledi. Tako je v samem mestnem jedru na voljo veliko razstav, ki nam prikazujejo življenje grofov Celjskih. Največja med njimi je vsekakor stalna razstava v Pokrajinskem muzeju Celje, natančneje v Knežjem dvoru, kjer si lahko obiskovalci ogledajo skrbno zbrane redke materialne ostaline, ki so jih izkopali arheologi na Starem gradu ali drugih lokacijah.

4.3.1 KNEŽJI DVOR

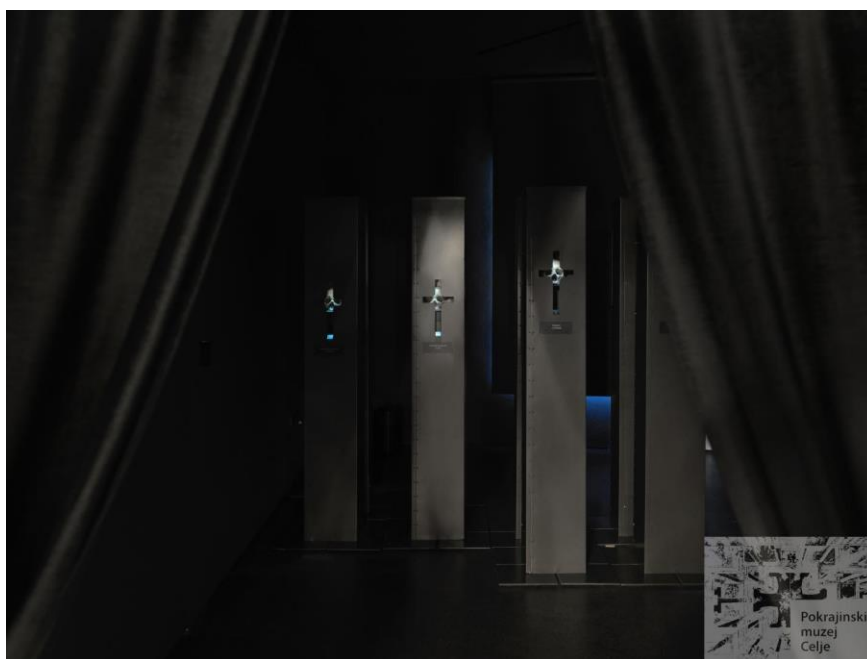
Knežji dvor v Celju ter tudi Sloveniji sodi z vidika kulturne dediščine med najpomembnejše srednjeveške spomenike (Mestna občina Celje, 2012).

Kot je zapisano na spletni strani visitcelje.eu je v 14. in 15. stoletju je grad služil kot rezidenca grofov in knezov Celjskih. Po izumrtju Celjskih je bil v posloplju od 15. stoletja dalje vicedomski urad, sredi 18. stoletja pa so ga po ukazu cesarice Marije Terezije preuredili v vojašnico. Čeprav je bila stavba s številnimi prezidavami oropana nekdanjega srednjeveškega videza sodi med najpomembnejše grajske objekte na Slovenskem in je tudi zaščiten za spomenik državnega pomena. V kletnih prostorih se na več kot 1000 m² površine razprostira največja in situ predstavitev ostankov rimske Celeje, ki skupaj z razstavo Grofje Celjski dopolnjuje vsebino dvora.

V Knežjem dvoru, ambiciozni plemiški arhitekturi, ki so jo Celjski grofje gradili več desetletij in po koncu postavitve v njej živeli, sta zaživel najpomembnejši razstavi Pokrajinskega muzeja Celje: Celeia – mesto pod mestom, največja ohranjena antična arheološka razstava o cvetoči starorimski Celeii, in razstava Grofje Celjski, ki je Celjane kot najvplivnejšo vladarsko dinastijo vseh časov na Slovenskem vrnila domov.

»Ko se boste sprehajali skozi razstavo Grofje Celjski, boste lovili duh časa te plemiške rodbine in njihove imenitne arhitekture z dvema viteškima dvoranama. Danes se v dveh nadstropjih razprostira razstava Grofje Celjski, ki predstavlja meteorski vzpon te rodbine v času Hermana II. Celjskega konec 14. st. pa do njegovega sina Friderika II. in vnuka Ulrika II., ki jima je cesar Sigismund Luksemburški podelil naziv državnih knezov in s tem uresničil Hermanove velike ambicije. Pokrajinski muzej Celje od samega začetka zbira in vrednoti redke

najdene materialne ostanke dediščine grofov, ki danes skupaj s pisnimi viri pričajo o veličini in pomembnosti grofov. Teh ni malo, saj so Celjski z dramatičnimi zgodbami, kakršna je tragična ljubezen med Friderikom in Veroniko, prerasli v mit. V nekem obdobju v 19. st. so veljali celo za nosilce slovenske državnosti. Pokrajinski muzej Celje že od l. 1956 varuje tudi njihove lobanje, ki so danes del razstave. Mističen postane občutek ob njihovem ogledu v zatemnjeni sobi. Predstava o bajno bogati in brezkompromisni družini, ki za dosego ciljev ni izbirala sredstev in se je zasidrala v glavah ljudi, tako postane še oprijemljivejša.» (Visit Celje, 2025)

Slika 4: Razstava lobanj grofov Celjskih v Pokrajinskem muzeju Celje

Ob intervjuju z mag. Damirjem Žeričem sva ugotovili, da Knežji dvor vsako leto obišče veliko osnovnošolskih in srednješolskih skupin, zato so v ta namen pripravili poseben program, ki vključuje predvsem življenje grofov Celjskih in je namenjen osnovnošolski mladini (priloga 1).

Grofje Celjski

PROGRAM OGLEDA OBSEGA:

- ogled Starega gradu Celje (lastni prevoz)
- ogled srednjeveških spomenikov v mestu (cerkev sv. Danijela s kapelo Zalostne Matere božje, cerkev Marijinega vnebozetja, mestno obzidje s stolpi, srednjeveški arhitekturni elementi in freske)
- odmor za malico
- ogled razstave Grofje Celjski v Knežjem dvoru (z delovnimi listi)
- delavnica za utence (izdelava krone) do 20 oseb

Program je namenjen učencem in dijakom ter traja od 4 do 6 ur.

Cena programa je 10,00 € na osebo, z delavnico 11,00 €

V ceno je vključeno:

- vstopnina v muzej in Stari grad Celje
- vodenje
- delovni listi
- delavnica
- fotografija z delavnice (po e-pošti)

Šilasta gotsko okno s kamnitima klopema v I. nadstropju palačja

Slika 5: Pedagoški programi za šole, Grofje Celjski, Pokrajinski muzej Celje

4.3.2 CELJSKI STARI GRAD

Poleg vseh kulturnih znamenitosti, ki nas grofe skoraj na vsakem koraku spominjajo na Celjske, mesto Celje krasita tudi Stari grad Celje in zgodba o prepovedni ljubezni med Friderikom II. in Veroniko Deseniško.

Zgornji ali Stari grad, kot ga imenujemo danes (Fugger Germadnik, 2014) je bila v lasti Žovneških od začetka 14. stoletja, ko je Celje leta 1333 postalo osrednje upravno središče Žovneških, kasneje Celjskih. To je ostalo vse do izumrtja grofov v letu 1456.

Že ob samem vstopu v mesto Celje nam pogled uide na Stari grad. Le ta je kulturno-turistično središče mesta. Ob prihodu na grad lahko začutimo pridih grofov Celjskih. Celjski Stari grad je po razsežnosti največji srednjeveški grad na današnjem slovenskem ozemlju (Pokrajinski muzej Celje, 2025). Stoji na vrhu skalnega Grajskega hriba, kjer je bil težko dostopen za morebitne napadalce, branilcem pa je omogočal razgled nad velikim delom Savinjske doline.

»Čeprav segajo začetki njegove gradnje v drugo polovico 12. stoletja, se kot Cylie die purch (grad Celje) v pisnih virih prvič omenja šele leta 1323. V lasti grofov Vovbrških je bil do njihovega izumrtja leta 1322, po desetletju nasledstvenih bojev pa je leta 1333 prišel v roke njihovih dedičev, svobodnih gospodov Žovneških, kasnejših grofov in knezov Celjskih. Ti so začeli nekdanjo majhno utrdbo preurejati v udobnejše stanovanjsko bivališče. Grad je za nekaj desetletij postal rezidenca Celjskih, po izgradnji Knežjega dvora pa ključna obrambna točka mesta.« (Pokrajinski muzej Celje, 2025)

Slika 6: Celjski Stari grad

Izpostavimo lahko tudi obrambni stolp, po katerem je Stari grad tudi znan. Posebej se ga izpostavlja, ker se je v zgodovino zapisal kot Friderikov stolp, saj je Herman II. vanj zaprl sina Friderika II., da bi ga spametoval v zvezi z njegovo ljubezensko zvezo z Veroniko Deseniško ((Fugger Germadnik, 2014).

Danes je Stari grad zagotovo najbolj prepoznaven simbol mesta Celja in po podatkih ga. Urše Dorn iz Zavoda Celeia Celje, ena izmed najbolj obiskanih kulturno-turističnih točk. V knežjem mestu Celje vsako leto z različnimi dogodki obeležujemo in se spominjamo pomena grofov Celjskih med nami. Na celjskem gradu grofe poskušajo približati mladim in starejšim, zato pripravljajo skozi celo leto različne programe, od viteških iger pa vse do vodenega ogleda celjskega gradu.

Kot je povedala gospa Urša Dorn iz Zavoda Celeia Celje, v Celju organizirajo veliko prireditev in dogodkov na temo grofje Celjski, sploh na celjskem gradu, kjer je zgodba še toliko bolj živa. Poleg celjskega gradu, ki je največja kulturna, turistična in zgodovinska znamenitost v Celju, sta tu še Pokrajinski muzej Celje, kjer imajo stalno razstavo grofov Celjskih, in TIC v centru mesta, kjer je bila tudi prva mestna hiša Friderika II. Na celjskem gradu omogočajo kostumirano vodenje, tam lahko tudi na pristen način podoživite življenje srednjeveških vitezov, se pomerite v mečevanju in se celo sami podate na pot vitezov. V »živo« lahko doživite življenje celjskih grofov in njihovih sobivancev na gradu, kjer vas animatorji, oblečeni v grofe, ob zvokih fanfar popeljejo stoletja nazaj, da občutite moč ter slavo grofov Celjskih (zgodovina v živo). Na razgledni ploščadi in Friderikovem stolpu si lahko z VR-teleskopom ogledate, kakšno je bilo Celje v srednjem veku, kakšna njegova straža, mestno jedro ipd.,

omogočajo pa vam tudi AR-doživetje (obogatena resničnost) ljubezenske zgodbe Friderika in Veronike. Za otroke ob počitnicah organizirajo počitniška druženja, ki so v veliki meri v povezavi s celjsko zgodovino, z različnimi atrakcijam, mnogimi interaktivnimi igrami in VR-očali ⁵.

4.3.3 TRI ZVEZDE - SIMBOL GROFOV CELJSKIH

Trije simboli Slovenije so himna Republike Slovenije, zastava in grb. Grb na slovenski zastavi ima obliko ščita, na katerem so upodobljeni Triglav, morje in reke ter tri zlate zvezde.

Slika 7: Državni simbol, grb slovenske zastave

Kot je zapisano na spletni strani grboslovje.si imajo te tri zvezde izjemen pomen, ki seže v preteklost in se širi v sodobni čas, povezujoč preteklost grofov Celjskih, Celja kot mesta ter Slovenije kot celote. Grb se je kot simbol uveljavil v zgodovini srednjeveške Evrope, grofje Celjski so bili ena najvplivnejših plemiških rodbin, ki so vladale na tleh današnje Slovenije v 14. in 15. stoletju.

»Tri zvezde v grbu Celjskih predstavljajo moč, pogum in izjemnost, ki so zaznamovali to obdobje. Moč, ki izhaja iz vladarske avtoritete, pogum, ki ga zahteva obvladovanje in širjenje oblasti, in izjemnost, ki je bila značilna za rodbinski razcvet tistega časa. Celjsko obdobje je v slovenski zgodovini pustilo nepozaben pečat. Tri zvezde, ki so se prenesle v grb mesta Celje, so postale simbol lokalnega ponosa in povezanosti s preteklostjo.« (Grboslovje.si, 2023)

---

⁵ Priloga 2: Intervju z gospo Uršo Dorn, svetovalko za turizem pri Zavodu Celeia Celje

Slika 8: Grb grofa Celjskega

Na isti spletni strani (Grboslovje.si, 2023) je napisano, da Slovenija, kot država, ki je nastala iz zgodovinskega in kulturnega razvoja, prav tako nosi trikotni simbol treh zlatih zvezd v svojem grbu. To ni zgolj naključje, ampak zgodovinski DNK grofov in njihovega mesta. Tako tri zvezde v grbu Slovenije odsevajo enotnost, neodvisnost in željo po svobodi, kar so vrednote iz obdobja gradnje slovenske državnosti. So tudi most med preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo in so spomin na prelomna obdobja celotne zgodovine slovenskega naroda. Hkrati pa so opomnik, da je potrebno spoštovati dediščino in graditi na njej za ustvarjanje boljše prihodnosti.

4.4 PREPOVEDANA LJUBEZEN

Ko govorimo o grofih Celjskih, ne moremo mimo zgodbe o prepovedani ljubezni med Veroniko Deseniško in Friderikom II. Celjskim. Že v času njunega življenja je bila to velika afera (Štih, A., Peklar, A., 2001), o kateri se je okoli leta 1425 govorilo in šušljalo po vsej deželi.

"Friderik, prvorojenec mogočnega grofa Hermana II. Celjskega in bodoča glava dinastije, se je do ušes zaljubil v ljubko, a njegovemu stanu neprimerno gospodično Veroniko iz Deseniča. Javno se je celo govorilo, da je mladi grof zaradi Veronike v bližnji Krapini med spanjem umoril svojo ženo, plemenito Elizabeto iz mogočne in ugledne hrvaške rodbine Frankopanov, s katero je imel sina Ulrika." (Štih, A., Peklar, A., 2001)

Njune ljubezni Friderikov oče, Herman II. Celjski, ni odobral, sploh po tem, ko sta se Veronika in Friderik poročila. Znano je, da je Veroniko Friderikov oče Herman II. na sodišču celo obtožil čarovništva (Slovenska turistična organizacija, I feel Slovenia, 2025). V članku je zapisano, da je bil to prvi zapisan čarovniški proces na Slovenskem. Kljub temu da je bila Veronika spoznana za nedolžno, so jo kasneje utopili, Friderika pa zaprli v grajski stolp in ga hoteli izstradati. Vendar je po legendi Friderika rešil njegov zvesti oproda, ki je skopal podzemni rov in mu prinašal hrano. Friderik je še

vedno gojil veliko ljubezen do svoje ljubljene Veronike, zato naj bi posmrtno ostanke prenesel v samostan Jurklošter v bližini Laškega.

"Ena najbolj pretresljivih ljubezenskih zgodb, v kateri nastopata celjski grof Friderik II. in Veronika Deseniška, je danes navdih za umetnike, ustvarjalce in doživetja. Najbolj spektakularna oživitev legende je bil muzikal »Veronika Deseniška« avtorjev Janeza Usenika in Leona Firšta, ki je svojo najbolj veličastno uprizoritev doživel v avtentičnem ambientu Celjskega gradu." (Slovenska turistična organizacija, I feel Slovenia, 2025)

Slika 9: Muzikal Veronika Deseniška na celjskem gradu

Kot je gospa Dorn iz Zavoda Celeia Celje povedala, letos v Celju obeležujemo 600. obletnico smrti Veronike Deseniške, in bodo v ta namen ponovno oživeli muzikal Veronika Deseniška, ki je premiero ugledal leta 2016 ter doživel večkratne ponovitve. Poleg muzikala bodo v Celju ob obletnici Veronikine smrti priredili tudi več dogodkov (visitcelje.si), kot so Veronika Deseniška v filmu, Veronika Deseniška v dialogu (literarni pogovori s priznanimi literati, zgodovinarji in publicisti.), Veronika Deseniška na odru (lutkovna redstava za otroke, kjer Veronikina zgodba zaživi na odru Celjskega gradu) ter Veronika Deseniška na poti (prisluhnite Veroniki Deseniški in na vodenju po gradu spoznajte njeno usodno zgodbo).

Slika 10: Veronika Deseniška

4.5 GROFJE CELJSKI – RESNIČNOST ALI MIT

Poreklo, ki ni znano, vendar je zaznamovano z izrednimi potenciali, vzpon med najpomembnejše plemiške družine tistega časa, zmes visokih ambicij, političnih in vojaških talentov, izrazite in brezkompromisne osebnosti in nazadnje nasilen in tragičen zaton dinastije (Fugger Germadnik, 2006). Vse zgoraj naštetu je več kot izpolnjevanje pogojev, da se je oblikoval mit o grofih Celjskih, ki so ga različne družbene plasti v različnih obdobjih prilagajale trenutnim potrebam, vse do današnjih dni. Kot je zapisala Fugger Germadnikova (2006) je na eni strani mita bajno bogata podoba grofov s Starega gradu, ki si je nekontrolirano prilaščala denar in ljudi ter se nebrzdano predajala strastem.

Naslednji mit⁶ se nanaša na izvor grofov Celjskih. Predpostavlja se o slovenskem (slovanskem) poreklu grofov in teži k temu, da so imele poroke in ozemeljske širitve Celjskih v dežele, poseljene z južnimi Slovani, namen ustanoviti nekakšno jugoslovansko državo.

Eden izmed mitov je tudi ta (Fugger Germadnik, 2006), da so pred drugo svetovno vojno in v času najnovejših osamosvojitvenih prizadevanj Slovenije nekateri groom Celjskim pripisali slovensko državljanstvo. Avtorica navaja, da je bi bila zgolj za kratko obdobje uresničena celjska kneževina zametek samostojne slovenske države v srednjem veku. Vendar pa, kot je v intervjuju povedal mag. Žerič⁷, v času življenja grofov Celjskih ne moremo govoriti o Sloveniji in Slovencih, lahko rečemo le, da so živeli na ozemlju današnje Slovenije. O Slovencih, o slovenstvu nikakor ni možno govoriti v srednjem veku. Je pa res, da je najbrž že tukajšnje preprosto prebivalstvo,

⁶ Povzeto po Fugger Germadnik, K zvezdam in nazaj, str. 29

⁷ Več v: Priloga 1: Intervju z mag. Damirjem Žeričem, višjim kustosom na Oddelku za zgodovino v Pokrajinskem muzeju Celje

ki je bilo večinsko, govorilo takratni slovenski jezik, kot nek predhodnik slovenskega jezika, ki je bil pomešan z ostalimi jeziki in so celjski grofje najbrž že razumeli, če niso tudi govorili nekaj teh slovenskih besed.

Mit, ki ga pozna večina, pa je seveda tragična ljubezenska zgodba med Veroniko Deseniško in Friderikom II., ki je spodbudila nastanek številnih mitov, zgodb, legend. Ogromno umetniških del je nastalo prav kot posledica tega – književnosti, dramatike, opere, likovne umetnosti, muzikla. Friderik in Veronika sta kot zgodovinska lika ena izmed najbolj interpretiranih likov tako v slovenski kot tudi hrvaški književnosti.

5 EMPIRIČNI DEL

V empiričnem delu bova najprej analizirali anketo ter podali rezultate. V nadaljevanju bova analizirali intervju, ki sva ga opravili z gospo Uršo Dorn, ter podali najina opažanja. Na koncu pa bova potrdili oz. zavrgli najine hipoteze in opredelili, ali je bil cilj raziskovalne naloge dosežen.

5.1 ANALIZA ANKET

Eden izmed načinov, ki sva ga uporabili za pridobitev rezultatov za najino raziskovalno nalogo, je anketiranje. Anketa je bila anonimna in izvedena v spletni obliki s pomočjo spletne aplikacija 1ka.

Ciljna skupina raziskave so bili učenci zadnje triade osnovne šole, in sicer zato, ker se v tem obdobju srečajo po učnem načrtu z Celjskimi grofi. Za vzorec sva izbrali pet osnovnih šol iz Celja in ožje okolice. V anketi je sodelovalo 343 učencev. Vprašalnik je vseboval vprašanja, ki so bila anonimna, kratka, razumljiva. Sestavljala ga je kombinacija zaprtih in odprtih vprašanj, kar nama je omogočilo pridobitev kvantitativnih in kvalitativnih podatkov. Vprašanja so bila oblikovana tako, da so preverjala, ali učenci poznajo pomen celjskih grofov, kaj vedo o pomenu treh zvezd na grbu slovenske zastave, po čem so celjski grofje najbolj prepoznavni ter kako ocenjujejo njihov pomen v današnjem času.

Zbrane podatke sva analizirali s pomočjo statističnih metod ter jih predstavili v obliki preglednic in grafikonov, kar nama je omogočilo jasen vpogled v stopnjo prepoznavnosti Celjskih grofov med učenci.

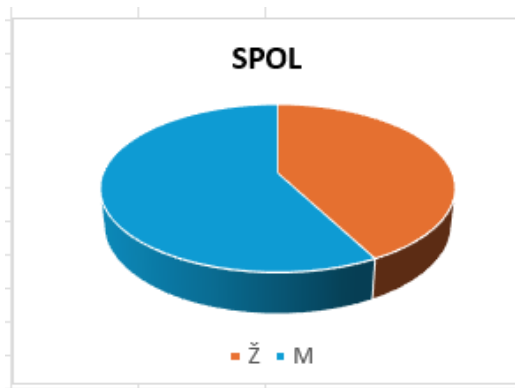
Rezultati, ki sva jih dobili z anketo, so bili presenetljivi, saj nisva pričakovali, da bodo najini vrstniki v tako veliki meri seznanjeni s Celjskimi grofi, pomenom treh zvezd na grbu zastave in s splošnim pomenom grofov. Zdi se, da so najini vrstniki dobro ozaveščeni o tej pomembni zgodovinski temi, kar je precej pozitivno presenečenje.

5.1.1 STATISTIČNI PODATKI ANKETIRANCEV

Spol

SPOL	Število	%
Ž	145	42,27
M	198	57,73
SKUPAJ	343	100,00

Preglednica in grafikon 1: Spol anketirancev.

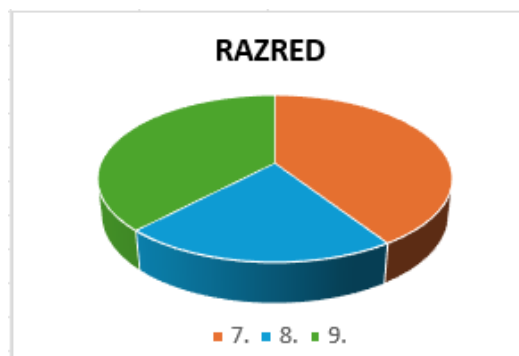

Anketiranih je bilo 343 učencev, od tega 145 deklic (42,27 %) in 198 dečkov (57,73 %).

Razred

RAZRED	Število	%
7.	140	40,82
8.	73	21,28
9.	130	37,90
SKUPAJ	343	100,00

Preglednica in grafikon 2: Razred, ki ga obiskujejo.

Anketirali sva učence od 7. do 9. razreda. Od tega je največ anketirancev iz 7. razreda, 140 učencev (40,82 %), iz 8. razreda 73 učencev (21,28 %) in 130 učencev (37,90 %) iz 9. razreda.

Ali veste, kakšen je pomen treh zvezd na grbu slovenske zastave? Če da, kakšen?

POMEN 3 ZVEZD NA GRBU SLOVENSKE ZASTAVE	Število	%
Ščit/grb celjskih grofov	5	4,20
Celjski grofje	84	70,59
Tri glavna mesta v Sloveniji	2	1,68
Celje	2	1,68
Ostalo	7	5,88
Ne vem	19	15,97
SKUPAJ	119	100,00

Preglednica in grafikon: Pomen treh zvezd na grbu slovenske zastave.

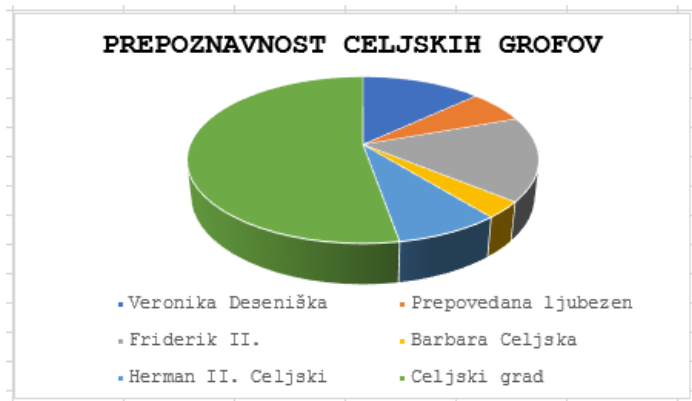
Vprašanje *Ali veste, kakšen je pomen treh zvezd na grbu slovenske zastave? Če da, kakšen?* je bilo odprtega tipa, zato so anketiranci nanj odgovarjali s svojim besedilom,

ne da bi imeli na voljo vnaprej določene odgovore. Na vprašanje niso odgovorili vsi anketiranci, zato je bilo skupaj 119 odgovorov od 343, kar je 34,69 % vseh anketirancev. Od tega je 5 anketirancev (4,20 %) odgovorilo, da tri zvezde na grbu slovenske zastave predstavljajo ščit oz. grb celjskih grofov, 84 anketirancev (70,59 %), da predstavlja celjske grofe, 2 anketiranca (1,68 %) sta odgovorila, da predstavljajo zvezde tri glavna mesta v Sloveniji, 2 anketiranca (1,68 %), da predstavljajo Celje, 19 anketirancev (15,97 %) pa je odgovorilo, da ne vedo, kaj predstavljajo tri zvezde na grbu slovenske zastave. 7 anketirancev (5,88 %) je odgovorilo različno, in sicer vsak po en odgovor – da tri zvezde predstavljajo vovbrški grb Celja, celjski grad, tri glavne slovenske zastave, povezanost in enotnost slovenskega naroda, Evropsko unijo, Triglav, Celje ali slovensko zastavo.

Po kom/po čem so po tvojem mnenju grofje Celjski najbolj prepoznavni?

PREPOZNAVNOST CELJSKIH GROFOV	Število	%
Veronika Deseniška	45	13,12
Prepovedana ljubezen	22	6,41
Friderik II.	56	16,33
Barbara Celjska	11	3,21
Herman II. Celjski	28	8,16
Celjski grad	181	52,77
SKUPAJ	343	100,00

Preglednica in grafikon 3: Prepoznavnost celjskih grofov.

Na vprašanje *Po kom ali čem so grofje Celjski najbolj prepoznavni?* je 45 anketirancev (13,12 %) odgovorilo po Veroniki Deseniški, 22 anketirancev (6,41 %) po prepovedani ljubezni, 56 anketirancev (16,33 %) po Frideriku II., 11 (3,21 %) po Barbari Celjski, 28 anketirancev (8,16 %) po Hermanu II., in kar malo več kot pol anketirancev, 181 (52,77 %) je odgovorilo, da so grofje Celjski najbolj prepoznavni po celjskem Starem gradu.

Grofje Celjski so pustili velik pečat zaradi ...

POMEMBNOST CELJSKIH GROFOV	Število	%
Moč	70	12,66
Zgodovina	186	33,63
Vpliv na Celje	179	32,37
Širitev ozemlja	52	9,40
Prepoznavnost	36	6,51
Prepovedana ljubezen	30	5,42
SKUPAJ	553	100,00

Preglednica in grafikon 4: Pomembnost celjskih grofov.

Zanimalo naju je tudi, kaj menijo anketiranci, zakaj so grofje Celjski pustili tako velik pečat. Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov, zato je odgovorov več (553), kot pa je bil vzorec ankete (343 anketirancev). Vseeno pa naju je presenetilo dejstvo, da je kar 186 odgovorov (33,63 %) navaja zgodovinski pomen, sledi vpliv grofov na današnje mesto Celje (razvoj) s 179 odgovori (32,37 %). Grofje Celjski so po mnenju anketirancev pomembni tudi zaradi moči s 70 odgovori (12,66 %), širitve ozemlja z 52 odgovori (9,40 %), prepoznavnosti Celja s 36 odgovori (6,51 %) ter prepovedane ljubezni s 30 odgovori (5,42 %).

Rezultati ankete kažejo, da večina učencev pozna celjske grofe in njihov pomen za Celje in Slovenijo nasploh. Analiza je pokazala, da so grofje Celjski danes med učenci zadnje triade osnovnih šol na celjskem najbolj prepoznavni zaradi celjskega Starega gradu, ki ga občina Celje promovira in ki je hkrati tudi najbolj obiskana kulturno-turistična znamenitost v mestu Celje. Prav tako so učenci prepoznali njihov vpliv na današnji čas, predvsem na področju zgodovinske in kulturne dediščine. Veliko anketirancev je Celjske grofe povežalo z zgodovino, njihovim vplivom in razvojem na mesto Celje in z močjo, ki so jo imeli v času svoje vladavine. Vemo, da se je zgodovina Celjskih grofov na koncu končala s porazom, vendar so grofje Celjski na večino anketirancev pustili velik zgodovinski pečat, s svojo močjo pa so imeli velik vpliv na mesto Celje. Anketiranci so tudi v veliki meri seznanjeni s pomenom treh zvezd na grbu slovenske zastave, kar naju je tudi presenetilo. Še najbolj pa sva bili presenečeni, da je od 84 odgovorov, da tri zvezde na slovenski zastavi predstavljajo celjske grofe, kar 48 anketirancev (54,76%) odgovorilo, da zvezde predstavljajo tri celjske grofe (moč, pogum in izjemnost)⁸, kar je precej specifičen odgovor.

Na podlagi analize rezultatov lahko zaključimo, da so grofje Celjski med anketiranimi učenci razmeroma dobro prepoznani. Njihov pomen in vpliv sta učencem znana, predvsem skozi učne vsebine in zgodovinsko-kulturno-turistične vire, ki se jim ponujajo v mestu Celje. Kljub temu bi bilo smiselno razmisliti o dodatnih izobraževalnih

⁸ Povzeto po Hribovšek, 2023.

vsebinah, ki bi še poglobile razumevanje te pomembne plemiške rodbine in njenega vpliva na zgodovino današnje Slovenije.

5.2 INTERVJU Z MAGISTROM DAMIRJEM ŽERIČEM, VIŠJIM KUSTOSOM NA ODDELKU ZA ZGODOVINO V POKRAJINSKEM MUZEJU CELJE

V okviru raziskovalne naloge sva izvedli intervju z mag. Damirjem Žeričem, višjim kustosom na Oddelku za zgodovino v Pokrajinskem muzeju Celje. Z intervjujem sva želeli pridobiti strokovni vpogled v pomen grofov Celjskih za mesto Celje (tako zgodovinski kot turistični) ter njihovo vlogo pri oblikovanju zgodovinsko-kulturne podobe mesta Celje.

V polstrukturiranem intervjuju so bila vprašanja vnaprej pripravljena, hkrati pa je potekal tudi sproščen pogovor, ki je omogočal dodatna vprašanja in razlago.

Gospod Žerič je poudaril, da so Celjski grofje pomemben del slovenske zgodovine, saj so bili prva plemiška rodbina z ozemlja današnje Slovenije, ki je imela velik vpliv tudi zunaj naših meja. Največji razcvet so dosegli v 14. in 15. stoletju, posebej pod Hemranom II. in Friderikom II.. Njihov razpon in moč so gradili s politično dejavnostjo, z vojaškim najemništvom in z odlično poročno politiko.

Mag. Žerič je odgovoril na vsa najina vprašanja. Intervju je predstavljen v prilogi št. 2, z njegovo pomočjo pa sva ugotovili ugotoviti, da so zgodovinsko in kulturno grofje Celjski vplivali na Celje in okolico, da se mag. Žeriču zdi, da najini vrstniki poznajo grofe ob obisku muzeja ali drugih zgodovinskih znamenitosti in katera zgodovinska osebnost med Celjskimi grofi jih najbolj pritegne.

5.3 INTERVJU Z GOSPO URŠO DORN

V okviru raziskave sva izvedli polstrukturiran intervju z gospo Uršo Dorn, ki je na Zavodu Celeia Celje svetovalka za turizem. Z intervjujem sva želeli pridobiti strokovni vpogled v pomen grofov Celjskih za mesto Celje ter njihovo vlogo pri oblikovanju turistične ponudbe mesta.

Intervju je bil opravljen osebno. Vprašanja so bila vnaprej pripravljena, vendar smo gospe Urši Dorn omogočili, da odgovore podrobneje pojasni in doda dodatne informacije. Glavna področja intervjuja so bila:

- kako Celjski grofje vplivajo na turistično prepoznavnost Celja;
- katere turistične znamenitosti so povezane s Celjskimi grofi in kako jih promovirajo;
- kako se zgodovina Celjskih grofov vključuje v sodobne turistične strategije mesta;

– kakšne so možnosti za izboljšanje turistične ponudbe na podlagi dediščine Celjskih

grofov.

Intervju smo zapisali in analizirali, pri čemer smo izpostavili ključne ugotovitve in citate, ki podpirajo raziskovalno nalogo. Pridobljene informacije so nam pomagale razumeti, kako se zgodovina celjskih grofov odraža v turizmu in kakšne priložnosti ponuja za nadaljnji razvoj.

Ga. Dorn je odgovorila na vsa najina vprašanja. Intervju je predstavljen v prilogi št. 1, z njegovo pomočjo pa sva ugotovili, da v mestu Celje močno promovirajo grofe Celjske, kulturno-turistična ponudba, povezana z življenjem in zgodovino grofov Celjskih, pa je pestra. Kot je iz spodnje ankete razvidno, je še vedno najbolj prepoznana in obiskana turistična točka v Celju celjski Stari grad, ki ga vsako leto obiše veliko domačih in tujih turistov.

V Zavodu Celeia Celje vsako leto opravijo anketo, in sicer na treh destinacijah. Gospa Urša Dorn je z nama delila povzetek lanskoletne ankete z naslovom Turisti v Celju, Zavod Celeia Celje, 2024. Ta povzetek v nadaljevanju navajava.

"Anketiranje turistov v TIC Celjski grad, TIC Centru in Drevesni hiši

Anketirani so bili 1.103 obiskovalci, od tega 256 domačih in 847 tujih. 89 % anket je bilo izpolnjenih v TIC Celjski grad, 9 % v TIC Celje in manj kot 1 % na Drevesni hiši. Večina anketirancev Celje obiše v vlogi turista. 66 % je družin, tujih in domačih. 70 % tujih obiskovalcev se na destinaciji zadrži nekaj ur, kar 17 % tujih obiskovalcev namerava prenočiti več kot 1 noč, medtem ko je ta odstotek med domačimi nižji, 9 %. Prvi cilj obiska je celjski grad, za katerega so slišali večinoma prek digitalnih platform in socialnih omrežij, medtem ko med domačimi gosti še vedno prevladuje ustno priporočilo. 40 % domačih in 58 % tujih gostov namerava obiskati staro mestno jedro kot tretji cilj obiska, sledijo restavracije, nato muzeji in galerije ter Drevesna hiša. Domači gostje zelo dobro prepoznavajo tradicionalne dogodke destinacije (Živa zgodovina, Srednjeveški dan, Pravljичno Celje)." (Zavod Celeia Celje, 2024)

S pomočjo obeh intervjujev sva ugotovili, da je mesto Celje ali kot mu pravimo tudi drugače, Knežje mesto, v veliki meri tako turistično kot kulturno vsakodnevno prepleten z zgodbo grofov Celjskih. Le-te je mogoče opaziti na vsakem koraku, kadar se sprehajate po mestnem jedru. Veliko je kulturnih in turističnih točk, ki so povezane z zgodovino in življenjem Celjskih grofov, na kar je "mesto Celje" tudi zelo ponosno. Ob pogovoru z gospo Uršo Dorn sva dobili občutek, da je Celje prepoznavno in

obiskano v tako velikem številu ravno zaradi Celjskih grofov. Torej dajo na nek način Celjski grofje še danes mestu Celje velik pečat.

5.4 REZULTATI IN RAZPRAVA

Raziskovalno delo je potekalo, kot je bilo načrtovano. Res je, da sva upali, da bo na anketo odgovorilo več anketirancev, saj je anketni vprašalnik kratek in enostaven. Sva pa vseeno zelo zadovoljni z rezultati, ki sva jih pridobili. S temi rezultati sva dobili odgovor na najin zastavljen cilj, in sicer, koliko učenci zadnje triade nekaterih celjskih osnovnih šol poznajo Celjske grofe in je seznanjenih z njihovim pomenom za Celje in Slovenijo.

V nadaljevanju raziskovalne naloge bova najine hipoteze potrdili ali ovrgli in opisali rezultate raziskovalnega cilja.

H1: Učenci zadnje triade osnovne šole niso seznanjeni grofi Celjskimi in njihovim pomenom za Celje in Slovenijo.

To hipotezo lahko zavrževa.

S pomočjo ankete in intervjuja z mag. Žeričem sva ugotovili, da so učenci seznanjeni z grofi Celjskimi in z njihovim pomenom za Celje in Slovenijo. Vedo, da so grofje Celjski vplivali na Celje, njegov razvoj in širitev ozemlja, še bolj pomembni pa so za našo zgodovino in kulturno dediščino.

H2: Učenci zadnje triade osnovne šole niso seznanjeni s pomenom treh zvezd na grbu slovenske zastave.

Te hipoteze ne moreva ne potrditi ne zavreči.

Na žalost pri tem vprašanju vsi anketiranci niso podali svojega odgovora, zato te hipoteze ne moreva ne potrditi ne zavreči. Lahko pa zagotovo potrdiva, da so učenci, ki so odgovorili, vedeli, da so tri zvezde na grbu slovenske zastave povezane z grofi Celjskimi in celo, da so jih imeli tudi oni že na svojem grbu.

H3: Celjski grofje so učencem zadnje triade osnovnih šol najbolj prepoznavni zaradi celjskega gradu.

To hipotezo lahko potrdiva.

Na vprašanje po kom ali čem so grofje Celjski najbolj prepoznavni je več kot pol anketirancev odgovorilo, da po celjskem Starem gradu, kar je razvidno tudi iz ankete,

ki nama jo je posredovala gospa Dorn iz Zavoda Celeia Celje in intervjuja z gospodom Žeričem.

CILJI:

Cilji v raziskovalni nalogi so bili doseženi. Z vso literaturo, ki sva jo predelali, anketo in intervjujema sva potrdili svoja vprašanja o prepoznavnosti grofov Celjskih, treh zvezd na grbu slovenske zastave in pečatu, ki so ga grofje Celjski pustili na našem ozemlju. Med pogovori z najinimi vrstniki sva ugotovili tudi to, da je na šolah premalo časa posvečenega tej temi. Konec koncev so grofje Celjski zelo pomembni za nas in našo kulturno dediščino ter samo širitev ozemlja.

Opažava, da veliko osnovnih šol odhaja na pohode na celjski Stari grad, vendar si v sklopu športnega dne celjskega gradu niti ne ogledajo niti ne obišejo ponujenih delavnic, kar se nama zdi velika škoda, saj bi se mladi v Celju morali spoznati s pomenom celjske rodbine za Celje in vso Slovenijo. Prav tako opažava, da vsi osnovnošolci ne poznajo pomena treh zvezd na grbu Celja ter na grbu slovenske zastave. Tri zvezde so namreč pomemben znak Celjskih grofov, zato meniva, da bi vsi v celjskih šolah morali vedeti, kaj predstavljajo. Celjski grofje so še danes pomemben del Celja, saj je njihov grb tudi grb Celja.

Celjski grofje so pustili močan pečat v Celju in Sloveniji. Njihov grad, Stari grad Celje, je poleg številnih kulturno-turističnih in zgodovinskih znamenitosti, ena glavnih. V Celju in drugod so se ohranile številne stavbe in zgodovinske sledi njihove vladavine. Njihova zgodba je pomemben del slovenske kulturne dediščine, vplivajo pa tudi na lokalni turizem, saj Celje promovira svojo zgodovino kot »mesto grofov«.

6 ZAKLJUČEK

Z raziskovanjem sva ugotovili, da so grofje Celjski pustili močan pečat v zgodovini našega mesta in širšega slovenskega prostora. Njihova zapuščina ni le v zgodovinskih knjigah in muzejih, temveč jo lahko najdemo tudi v kulturnih prireditvah in simbolih našega mesta ter države.

V raziskovalni nalogi sva raziskali, kako dobro naši vrstniki poznajo Celjske grofe in njihov pomen za zgodovino Celja in Slovenije. Ugotovili sva, da so učenci o tej temi precej poučeni, kar naju je presenetilo. Pokazalo se je, da je večina anketiranih že slišala za grofe Celjske in njihov vpliv, najbolj pa jih povezujejo s celjskim Starim gradom, ki je hkrati tudi najbolj znamenita zgodovinska, kulturna in turistična točka v mestu Celje.

Ob pisanju raziskovalne naloge sva se tudi sami veliko naučili o Celjskih grofih in njihovi zgodovini. Med raziskovanjem sva izvedeli veliko novega o tem, kako so grofje vplivali na razvoj mesta in kako je njihova zgodba še danes del kulturne dediščine Celja. Pomemben del raziskave je bil tudi intervju z mag. Damirjem Žeričem in gospo Uršo Dorn, ki sta nama vsak po svoje povedala, kako Celje še danes ohranja spomin na grofe Celjske ter kako jih promovira kot del kulturno-turistične ponudbe.

Najbolj naju je presenetilo dejstvo, da večina učencev pozna Celjske grofe in njihovo zgodovino, saj sva mislili ravno nasprotno. V intervjuju z obema intervjuvancema sva izvedeli, da je v Celju veliko zanimivih aktivnosti, še posebej za otroke in najstnike. Čeprav je raziskava pokazala, da so celjski grofje med mladimi precej prepoznavni, sva ugotovili, da bi lahko bilo o njih v šolah še več izobraževalnih vsebin. Meniva, da bi bilo koristno, če bi učenci imeli več priložnosti za obisk celjskega Starega gradu in drugih znamenitosti, povezanih s Celjskimi grofi, saj bi tako še bolje razumeli njihov pomen.

Rezultati ankete med osnovnošolci s Celjskega so pokazali, da nekateri učenci kar dobro poznajo grofe Celjske, vendar je še veliko priložnosti, da se o njih naučimo več. Misliva, da bi bilo koristno, če bi se v šolah še bolj posvetili tej pomembni temi, saj je povezana z našim lokalnim okoljem in identiteto. Prav tako bi se lahko šole bolje povezale s kulturnimi znamenitostmi občine Celje in jih v okviru kulturnih, športnih in naravoslovnih dni raziskali in s tem učence bolj osvestili o pomenu grofov Celjskih tako za Celje kot tudi Slovenijo.

S to raziskovalno nalogo sva želeli ugotoviti, kako so osnovnošolci ozaveščeni o zgodovini Celja ter Celjskih grofih. Poudariti sva želeli, da je za prebivalce mesta Celje njegova zgodovina zelo pomembna. Najina raziskovalna naloga naju je naučila, kako pomembno je raziskovanje zgodovine in učenje iz nje. Raziskovalna naloga ni namenjena le otrokom in najstnikom, ampak tudi odraslim, ki jih zanima zgodovina grofov Celjskih. Veseli sva, da sva zaključili nalogo z novimi spoznanji in upava, da bo tudi drugim pomagala razumeti, zakaj so grofje Celjski še danes tako pomembni.

7 VIRI IN LITERATURA

7.1 KNJIŽNI IN SPLETNI VIRI

A. Hribovšek. (2023). Celjske zvezde Slovenije. Grboslovje.si. Pridobljeno 31. 3. 2025, s https://www.grboslovje.si/novice/2023_11_22_0002.php

Celjski grofje: doživite zgodbe ene najvplivnejših slovenskih rodbin (2025). Slovenska turistična organizacija. Pridobljeno 15. 2. 2025, s <https://www.slovenia.info/sl/zgodbe/izjemna-doizivetja-in-zgodbe-celjskih-grofov>

Fugger Germadnik, R. (ur.). (1999). *Grofje Celjski : katalog razstave*. Celje: Pokrajinski muzej Celje

Fugger Germadnik, R. (2013). *Grofje Celjski med zgodovino in mitom*. Celje: Zgodovinsko društvo Celje

Fugger Germadnik, R. (2014). *Grofje in knezi Celjski*. Celje: Pokrajinski muzej Celje

Fugger Germadnik, R. (2006). *K zvezdam in nazaj. Ob 550-letnici smrti poslednjega grofa Celjskega*. Celje: Pokrajinski muzej Celje

Grdina, I. (1994). *Celjski knezi v Evropi*. Celje: FIT-MEDIA, d. o. o.

Pokrajinski muzej. (2025). Visit Celje. Pridobljeno 31. 3. 2025, s <https://www.visitcelje.eu/sl/izdelek/pokrajinski-muzej/>

Projekti v teku odstrani, Knežji dvorec. (2012). Mestna občina Celje. Pridobljeno 31. 3. 2025, s <https://moc.celje.si/projekti/944-knezji-dvorec>

Stari grad Celje. (2025). Pokrajinski muzej Celje. Pridobljeno 31. 3. 2025, s <https://www.pokmuz-ce.si/sl/zbirke/stari-grad-celje/>

Štih, P. in Peklar, A. (2001). *Srednjeveške Plemiške zgodbe*. Ljubljana: Založba Mladika

Veronika Deseniška, 600 let spomina. (2025). Visit Celje. Pridobljeno 31. 3. 2025, s <https://www.visitcelje.eu/sl/kategorija-izdelka/veronika-deseniska/>

Znameniti celjski grofje (2025). Visit Celje. Pridobljeno 26. 1. 2025, s <https://www.visitcelje.eu/sl/izdelek/znameniti-celjski-grofje/>

7.2 VIRI SLIK

Slika 1: Fugger Germadnik, R. (2013). *Grofje Celjski med zgodovino in mitom*. Celje: Zgodovinsko društvo Celje

Slika 2: Blažič, G. (2022). *Historia vitae magistra*. Dostop 2. 3. 2025, s <https://historiavitaemagistra.si/i/zpostavljeno/so-bili-celjski-grofje-ki-so-se-borili-za-prevlado-nad-slovenskim-ozemljem-s-habsburzani-slovenci/>

Slika 3: *Celjski grofje: doživite zgodbe ene najvplivnejših slovenskih rodbin* (2025). Slovenska turistična organizacija. Pridobljeno 15. 2. 2025, s <https://www.slovenia.info/sl/zgodbe/izjemna-dozivetja-in-zgodbe-celjskih-grofov>

Slika 4: Grofje Celjski (2012). Pokrajinski muzej Celje. Pridobljeno 1. 4. 2025, s <https://www.pokmuz-ce.si/sl/razstave/stalne-razstave/grofje-celjski/#&gid=1&pid=12>

Slika 5: *Pedagoški programi za šole, Grofje Celjski*. (2025). Pokrajinski muzej Celje. Pridobljeno 31. 3. 2025, s <https://www.pokmuz-ce.si/assets/programs/Program-GROFJE-SOLE-2023.pdf>

Slika 6: *Ogledi celjskega gradu*. (2025). Visit Celje. Pridobljeno 31. 3. 2025, s <https://www.visitcelje.eu/sl/izdelek/ogledi-starega-gradu-celje/>

Slika 7: *Državni simboli*. (2023). Republika Slovenija, državni zbor. Pridobljeno 31. 3. 2025, s https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/odz/ureditev/drzavniSimboli!ut/p/z1/jZBNC4JAFEV_Swu3vudMRbYb-xA1kbRBm01YTFNgTpgl9OsTWgklvt29nHMXDwRkIMr8dVV5fdVIXrR5L6YH3w6YH7gWlnUWuF3uounKji1clqRdwCXxpAWIEyZIkXgUxBA_8KLEdiyGkW2t0ePUHdNwh8jJMB__HMNhfg8g-ud9EKrQx--rWHmkMwWikmdZycp8Vm19qev7Y26ggU3TmEprVUjzpG8G_Ilu-IFD1iXhfuOcZ--NTNnoA25o-xl!/dz/d5/L2dBISvZ0FBIS9nQSEh/#/

Slika 8: A. Hribovšek. (2023). *Celjske zvezde Slovenije*. Grboslovje.si. Pridobljeno 31. 3. 2025, s https://www.grboslovje.si/novice/2023_11_22_0002.php

Slika 9: Kuralt, Š. (2024). *Ljubezen in boj za oblast pod celjskimi zvezdami*. Delo. Pridobljeno 16. 2. 2024, s <https://www.delo.si/kultura/oder/ljubezen-in-boj-za-oblast-pod-celjskimi-zvezdami>

Slika 10: Fugger Germadnik, R. (2013). *Grofje Celjski med zgodovino in mitom*. Celje: Zgodovinsko društvo Celje

8 PRILOGE

8.1 PRILOGA 1: INTERVJU Z MAG. DAMIRJEM ŽERIČEM, VIŠJIM KUSTOSOM NA ODDELKU ZA ZGODOVINO V POKRAJINSKEM MUZEJU CELJE

V: Kakšna je po vašem mnenju vloga Celjskih grofov v slovenski zgodovini in zakaj bi morali biti bolj prepoznavni med mladimi?

O: Celjski grofje so najpomembnejša srednjeveška plemiška rodbina, ki je imela matična posestva in sedež na današnjem slovenskem ozemlju. Prvotno na gradu Žovnek, nekaj časa na gradu Lemberg, današnja občina Šmarje pri Jelšah, kasneje pa še v Celju. V Celju so imeli dva rezidenčna gradova, enega na Starem celjskem gradu, potem pa tudi v Knežjem dvoru. Na vrhuncu svoje moči so imeli okoli 125 gradov, kar pomeni pravi imperij za tisti čas. Bili so ena najbogatejših rodbin. Njihov razpon in moč so gradili s politično dejavnostjo, z vojaškim najemništvom in z odlično poročno politiko. Poročno so se povezovali z najpomembnejšimi predstavnicami in predstavniki plemiških rodbin, recimo vladarskih rodbin Bosne, Srbije. Ne smemo pozabiti na Ano Celjsko, ki je bila poljska kraljica, Barbaro Celjsko, ki je bila ogrsko, avstrijsko, nemška in češka kraljica, soproga cesarja Sigismunda Luksemburškega. Imamo tudi zgodbo z Veroniko Deseniško, letos obeležujemo 600-letnico njene smrti. Omeniti moramo tudi njihovo zapuščino, ki je vidna v donacijah samostanov, kot je samostan Pleterje, kjer je grobnica Hermana II. Celjskega. Imamo tudi Novi kloster, današnja občina Polzela, soustanoviteljstvo samostana v Avstriji. Ne smemo pozabiti na Ptujsko Goro, ki je verjetno ena izmed najlepših cerkva. Prav tako so Celjski ogromno donirali na Hrvaškem, kjer stoji samostan Lepoglava, ki je prav tako ustanova celjskih grofov. Tudi celjska stolnica Svetega Danijela s čudovitimi arhitekturnimi umetniškimi detajli. Seveda ne smemo pozabiti na njihov grb, ki ni ostal samo grb celjskih grofov, ampak je kasneje postal tudi grb mesta Celja in to ostal do današnjih dni. Grb je svoje mesto našel tudi na državnih simbolih. Najprej je leta 1921 bil grb Kraljevine Jugoslavije, leta 1991 pa tudi Republike Slovenije.

Seveda moramo iti še malo širše – ta njihov izjemen vzpon, njihova razvpitost in vpletanje v visoko politiko evropskih dvorov. Pa seveda tudi tragična zgodba z Veroniko Deseniško, ki je spodbudila nastanek številnih mitov, zgodb, legend. Ogromno umetniških del je nastalo prav kot posledica tega – književnosti, dramatike, opere, likovne umetnosti, muzikla. Friderik in Veronika sta kot zgodovinska lika ena izmed najbolj interpretiranih likov tako v slovenski kot tudi hrvaški književnosti.

Danes rečemo, da je Celje knežje mesto. Velja tudi, da je turizem pomembna blagovna znamka Celja. Kar najbolje tvori turizem mesta Celje je srednjeveška zgodovina. Celjski Stari grad je najbolje obiskana turistična točka na Štajerskem, prav tako je najbolj obiskana stalna razstava Grofje Celjski v pokrajinskem muzeju.

V: Pogosto slišimo, da so Celjski grofje edini slovenski plemiški rod, ki je dosegel evropsko pomembnost. Ali menite, da se ta dosežek danes dovolj poudarja v šolskih učnih načrtih?

O: Termin slovenski bi jaz izpustil, ker o Sloveniji v srednjem veku ne moremo govoriti. Lahko pa govorimo o celjskih grofih na današnjem slovenskem ozemlju. Odvisno koga vprašate. Če vprašate nekoga, ki ima rad zgodovino, bo rekel, da je celjskih grofov čisto premalo v šolskih učnih načrtih. Vse to je pogojeno z zgodovino šolstva, z ideologijo, koliko so v učnih načrtih dali pozornosti na srednji vek. Mislim pa, da se v zadnjem času njihova vloga zelo objektivno ocenjuje, da je ogromno strokovnih, pa tudi leposlovnih del na to temo, ogromno razstav, na področju turizma in kulturnega turizma. Na slovenskem prostoru generalno gledano je veliko takšnih zgodb, ožje gledano, regionalno, so pa grofje Celjski ena izmed najbolj prepoznavnih zgodb. V evropskem smislu so prav tako precej prepoznavni, recimo sploh v sosednjih državah. Avstrijci, Madžari, Hrvati, Bosanci in Srbi odlično poznajo srednjeveško zgodovino, ker so tudi sami del zgodbe celjskih grofov, ker so bili kar politično povezani.

V: Katere mite ali napačna prepričanja o Celjskih grofih pogosto zaznavate pri obiskovalcih muzeja?

O: To kar sta tudi sami prej vprašali, da so bili Slovenci. Slovenci niso bili, ker Slovenije takrat še ni bilo. Ohranjenih imamo več kot 2000 listin o celjskih Grofih, pa ne samo v Sloveniji, ampak v tem delu Evrope. In v nobeni od teh listin ni ene slovenske besede. Listine so napisane v srednjeveškem nemškem jeziku in v latinščini, ki je bila takrat seveda občevalni jezik inteligence. O Slovencih, o slovenstvu nikakor ni možno govoriti v srednjem veku. Je pa res, da je najbrž že tukajšnje preprosto prebivalstvo, ki je bilo večinsko, govorilo takratni slovenski jezik, kot nek predhodnik slovenskega jezika, ki je bil pomešan z ostalimi jeziki in so celjski grofje najbrž že razumeli, če niso tudi govorili nekaj teh slovenskih besed. To je bil ta mit.

V knjigi Rolande Fugger Germadnik, Miti celjskih grofov ki sta ju tudi vidve navedli, je bilo prav tako napisan mit, da so ravno grofje celjski ustanovitelji neke slovenske srednjeveške državnosti, kar ni res. Potem tudi mit, da so želeli načrtno povezovati in graditi neko srednjeveško jugoslovansko državo s temi načrtnimi porokami, zvezami, z delovanjem nad hrvaškimi, bosanskimi, srbskimi plemiči, kar spet ni res. In še kakšen mit bi se našel. Ampak, na splošno so ti miti takšni, da se vedno lepijo na bogate, uspešne in razvpite družine.

Pa tudi to vprašanje: "Kaj bi bilo, če bi bilo?". To je nekaj najbolj zgrešenega. Kot zgodovinar lahko govorim o dejstvih, ki so se zgodili v preteklosti, ne moremo pa špekulirati, kaj bi bilo v prihodnje.

Prav tako je včasih napačen tudi njihova narodnost, jezik in izvor. Domnevno neki slovenski izvor ali celo domnevni izvor v Sveti Hemi Krški⁹, domnevni izvor v prastari karantanski kneževini. To so neosnovane zgodbe.

V: Imate občutek, da učenci danes poznajo Celjske grofe? Se njihova zgodba mladim zdi zanimiva ali zgolj še ena zgodovinska snov?

O: Zgodba je zanimiva, kolikor se zanimivo predstavi. Tudi tisti, ki snov podajajo, staršev, učiteljev, predavateljev, tudi nas, kustosov, vodnikov po mestu je tudi odvisno, kako bodo snov predstavljali. Recimo jaz osebno imam na leto okoli 100 vodenj po razstavi grofov Celjskih in se zelo poskušam prilagoditi starostnim skupinam. Jaz se trudim, da najprej zgodovino predstavim kot zgodbo – zgodbo, s čim manj letnicami. Postavim nek časovni okvir, kdaj se pojavijo Žovneški, kdaj izumrejo grofje Celjski. Vmes povem nekaj letnic, ki so ključne, npr. kdaj so postali celjski grofje, mogoče kdaj so postali državni knezi in izumrtje. Če bo otroka to pritegnilo, bo šel sam naprej odkrivati zgodbe.

Dejstvo je, da celjski otroci poznajo zgodbo grofov Celjskih veliko bolje, kot pa otroci, ki niso iz Savinjske doline, ker ji to tuje in poznajo zgodbo samo iz učbenikov. Otroci, ki prihajajo iz okolice Celja (Žalec, Braslovče, Šmarje pri Jelšah, pa to poznajo, ker živijo v tem kraju, se je o grofih govorilo, jih obkrožajo ostanki in ruševine celjskih gradov, ki so prav tako del njihovega lokalnega turizma, izročila. Pa tudi sami romani dostikrat pripomorejo k temu. Zadnje čase je cela poplava te romanov, eni so bolj, drugi manj kvalitetni. Med bolj kvalitetne štejemo roman domačinke, Ane Wambrechtsamer, ki je napisala najbolj znan roman Danes grofje Celjski in nikdar več.

V: Kako se v muzejskih programih lotevate predstavitve Celjskih grofov osnovnošolcem in kako na to reagirajo? Zasedili sva program v Pokrajinskem muzeju Celje – Grofje Celjski. Je veliko povpraševanja o njem med osnovnimi šolami?

O: Osnovne šole rade obiščejo razstavo Grofje Celjski. V muzeju se prilagodimo s podajanjem vsebine znanju ali predznanju otrok o tej vsebini. V kolikor je želja naročnika ali učitelja pripravimo tudi delovne liste ki so prilagojeni starostni stopnji. Imamo tudi program za učence, ki zajema vodenje po mestu, vendar ne klasično vodenje. Predstavimo jim srednjeveške točke, ki jih lahko povežemo s knežjim dvorom, vpogled na celjski grad s Savinjskega nabrežja, cerkev Marijinega vebovzeta, kjer je bila grobnica grofov Celjskih, cerkev Sv Danijela, ostanki mestnega obzidja, ostanki stare mestne hiše, ki je danes predstavljena v TIC-u. Zanimanje je s strani domačinov, kot tudi drugih skupin ali posameznikov. V Knežjem dvoru imamo stalno razstavo

---

⁹ Sv. Hema Krška, zavetnica Krške škofije, prva slovenska svetnica, pomočnica pri očesnih boleznih, za srečen porod (<https://svetniki.org/sveta-ema-kneginja/>)

Grofje Celjski, ki so jo lahko ogledate, ogled s poudarkom na srednjeveškem Celju in ogled celjskega Starega gradu. Najmanj zanimiv jim je sprehod po mestnem jedru, ker je potrebno hoditi. Celjski Stari grad je ob lepem vremenu krasna razgledna točka. Otroke zanima razstava starih mučilnih naprav. Potrebno je poudariti, da to niso srednjeveške mučilne naprave, so kopije naprav iz obdobja po grofih Celjskih, iz 16. do 19. stoletja in nimajo nobene veze s srednjim vekom¹⁰. Vse kar je originalnih predmetov iz časa grofov Celjskih, je pri nas v muzeju. V knežjem dvoru hranimo lobanje in njihove posmrtno ostanke, kar je vrhunec naše stalne razstave. In samo pri nas, v Pokrajinskem muzeju se lahko lotite celotne zgodbe celjskih grofov, od začetka do konca, z vsemi glavnimi podatki. Celjski grad pa ponuja neke druge dodatne vsebine, bolj turistične kot pa kulturne.

V: Katere zgodovinske osebnosti iz obdobja Celjskih grofov osnovnošolci največkrat prepoznajo? So to Herman II., Friderik II. ali morda Barbara Celjska? Mogoče celo Veronika Deseniška?

O: Najbolj, seveda, poznajo Friderika II. Je edini izmed grofov, po katerem v Celju imenuje zgradba, to je Friderikov stolp. Nimamo nič Barbarinega, pa tudi Hermanovega nič nimamo. Imamo Friderika in Veroniko. Friderika poznajo po stolpu, ki se tako imenuje zaradi njegove zgodbe z Veroniko Deseniško, ker bi naj bil tam notri zaprt. To je zgodba, ki prekaša vse ostale. Kot drugo je potrebno povedati, da je Friderik tudi podelil Celju mestne pravice. 11. 4. je v Celju občinski praznik, beleži pa se zato, ker je na ta dan Friderik II. po vzoru drugih mest mestu Celje podelil mestne. To pomeni, da so meščani osvobojeni, imajo svoje dolžnosti, med katere je spadala tudi gradnja mestnega obzidja. Takrat se je začelo graditi mestno obzidje, ki je prav tako zaznamovalo srednjeveško Celje in razvoj Celja v naslednjih stoletjih.

V: Ali je mesto Celje tudi mesto ljubezni. V nekaterih virih je zabeleženo, da Friderik II. po smrti Veronike Deseniške mesto Celje oznanil kot mesto ljubezni. Je to potrjeno tudi iz strani zgodovinskih virov ali je to še en mit, v katerega ljudje radi verjamemo?

V: Veronika najbrž Celja ni nikoli videla od blizu. Kolikor vemo iz zgodovinskih virov, sta ona dva takrat živela na gradu Fridrihtajm, ki se nahaja na Kočevskem. Veronika se je skrivala nekaj časa v Vurberku, v bližini Ptuja, pokopana je v Jurkloštru. Kje je Veroniki sodilo sodišče ni znano, morda v Celju, morda kje drugje. Ker pa je bila članica rodbine s poroko s Friderikom II., jo povezujemo s celjsko grofijo.

Poleg Friderika, Hermana prepoznavajo kot najmogočnejšega grofa, kot tistega hudobnega, ki je Friderika preganjal in ga zaprl. Poznajo tudi Barbaro Celjsko, ki je bila najbolj slovita hči celjske plemiške rodbine. Kot tiste, ki je dosegla največ kot okronana kraljica. Učenci prepoznajo tudi Ulriha. Vedo, da je bil ubit in obglavljen v

---

¹⁰ Srednji vek je trajal med letoma 500, ko je propadla rimska država, in 1500 našega štetja.

Beogradu in vedo, da je ta lobanja prav posebej zaznamovana tudi v muzeju. Poznan je tudi kot poslednji moški predstavnik celjskih grofov.

V: Se vam zdi, da so Celjski grofje učencem privlačni zaradi svoje zgodovine ali bolj zaradi legend, ki jih obdajajo?

O: Oboje, privlači jih eno in drugo. To vprašanje je povzetek vsega tega, kar smo do zdaj govorili.

V: Kako bi lahko digitalna orodja, kot so interaktivni vodiči, video igre ali socialna omrežja, prispevala k večji prepoznavnosti Celjskih grofov med mladimi?

O: Mlade danes privlačijo interaktivna orodja. Ko vodimo vajine vrstnike po muzeju, se trudimo, da smo zanimivi, da tudi s popestritvijo vodenja. Na zadnje smo v sklopu razstave njihovo širjenje posesti prikazali na interaktivnem zaslonu na dotik. Novce celjskih grofov imamo predstavljene tudi s pomočjo hologramov in je zato sama razstava novcev bolj zanimiva. Imamo tudi dve televiziji, na katerih prikazujemo razvoj celjskega Starega gradu, na drugi pa obrazni rekonstrukciji lobanj dveh celjskih grofov. Tudi na gradu ponujajo interaktivna orodja, kot so VR očala in še nekaj dodatnih interaktivnih vsebin. V muzeju ni več vse konzervativno predstavljeno, ampak se trudimo, da gremo v korak s časom.

V: Katere znamenitosti, povezane s Celjskimi grofi, po vašem mnenju učence najbolj pritegnejo? So to grad Celje, razstave v muzeju, legende o Frideriku in Veroniki ali kaj drugega?

O: Težko bi rekel, katera stvar jih najbolj pritegne. Celjski grad ima svojo moč, ker stoji na hribu in je videl od povsod. Deluje trdnjavsko, ki obvladuje Celje in celjsko dolino. Če vas zanima kvaliteta zgodovine celjskih grofov, si greste ogledati razstavo. Zgodbo Friderika in Veronike si lahko ogledamo kjerkoli, ker je to globalno slovensko-hrvaška zgodba. Je zelo zanimiva zgodba, ker opažamo tudi pri otrocih, da jih ne zanima zgodba o celjskih grofih, jih pa zanima zgodbe Friderika in Veronike, ker je aktualna in ljubezen je vedno aktualna. Ob 600 letnici smrti Veronike Deseniške sem bil sam tudi pobudnik, da je Pošta Slovenije izdala znamko Veronike, pripravljam razstavo Ljubezen na znamkah, o Veroniki Deseniški. To je večna tematika, ki ne bo nikoli zamrla. Predvsem zato, ker je ženska žrtev zaradi ljubezni in to nikoli ne zastara.

8.2 PRILOGA 2: INTERVJU Z GOSPO URŠO DORN, SVETOVALKO ZA TURIZEM PRI ZAVODU CELEIA CELJE

V: S čim pritegnemo turiste v povezavi z grofi Celjskimi?

O: Pritegnemo jih z različnimi dogodki kot so npr. živa zgodovina celjskih grofov, ki potekajo med vikendi in kjer nastopajo vitezi, grajske gospodinje, obiskovalci pa se lahko preizkusi jo v lokostrelstvu, mečevanju, oblačenju otrok, šivanju itn. Prav tako imajo obiskovalci možnost lova na zaklad, zimskih viteški iger ter drugih interaktivnih iger, ki so seveda le ob določenih dnevih. Te dneve lahko zasledimo na njihovih družabnih omrežjih kot so TikTok, Instagram ter Facebook.

Včasih je bilo Celje predstavljeno kot knežje mesto ali mesto grofov, zdaj pa se mesto promovira tudi s čim drugim. V kratkem bodo začeli več promovirati grajsko pot, ker si turisti želijo več pešpoti in pohodov. Poleg gradu je mogoče v Celju obiskati Pokrajinski muzej (Knežji dvor), kjer so grofje Celjski bivali poleti. Tam je stalna razstava celjskih grofov. Turisti si lahko ogledajo TIC v centru mesta, kjer je bila prva mestna hiša Friderika II., ustanovljena 11. 4. 1451., Tehnopark, Hermanov brlog, Drevesno hiško in še veliko več dejavnosti in zanimivosti.

V: Katerih turistov je več, domačih ali tujih?

O: Na celjskem gradu izvajamo anketo in s temi podatki ugotovimo, kdo so naši turisti. 85 % ljudi, ki obišejo celjski grad, je tujcev, ki so tukaj na počitnikovanju ali pa le na izletu. Vsako leto celjski grad obiše 80.000 ljudi, zato je to najbolj obiskana znamenitost v mestu Celje. Prav tako pa turisti obišejo tudi Knežji dvor ter Pokrajinski muzej.

V: Koliko dejavnosti je primernih za mlajše učence ter najstnike? Ali Zavod Celeia Celje sodeluje s šolami za dvig večje prepoznavnosti grofov Celjskih med mladimi?

O: Veliko dejavnosti je primernih za učence in najstnike. Že na celjskem gradu ponujamo zgodovino v živo, kjer se animatorji oblečejo v grofe Celjske in predstavijo življenje v tistem času. Veliko gradov po Sloveniji se je odločilo uporabiti takšen način promocije. Letos obeležujemo 600 let smrti Veronike Deseniške in bomo v ta namen organizirali veliko dogodkov, ki bodo posvečeni njej. Prav tako se v ta namen vrne zelo znani muzikal Veronika Deseniška, ki je do zdaj prejel same pohvale in pozitivne reakcije. Na celjskem gradu je veliko atrakcij, povezanih z umetno inteligenco, VR-teleskop in AR-doživetje ljubezenske zgodbe Friderika in Veronike. Za otroke ob počitnicah organiziramo počitniška druženja, ki so v veliki meri v povezavi s celjsko zgodovino, z različnimi atrakcijami, interaktivnimi igrami, VR-očali. Osnovne šole

občine Celje vsako leto v sklopu športnega dneva odhajajo na celjski grad, vendar si redko katera šola celjski grad tudi ogleda. Najmlajši pa so seveda verjetno najbolj navdušeni nad kronicami, ki jih lahko dobijo, če njihovi starši izpolnijo anketo na celjskem gradu.

8.3 PRILOGA 3: PROGRAM OGLEDA ŽIVLJENJA GROFOV CELJSKIH ZA OSNOVNOŠOLCE

Grofje Celjski

Stari grad Celje
1116-1268

PROGRAM OGLEDA OBSEGA:

- **ogled Starega gradu Celje**
(lastni prevoz)
- **ogled srednjeveških spomenikov v mestu**
(cerkev sv. Danijela s kapelo Žalostne Matere božje, cerkev Marijinega vnebozvetja, mestno obzidje s stolpi, srednjeveški arhitekturni elementi in freske)
- **odmor za malico**
- **ogled razstave Grofje Celjski v Knežjem dvoru**
(z delovnimi listi)
- **delavnica za učence**
(izdelava krone) do 20 oseb

Program je namenjen učencem in dijakom ter traja od 4 do 6 ur.

Cena programa je 10,00 € na osebo, z delavnico 11,00 €

V ceno je vključeno:

- vstopnina v muzej in Stari grad Celje
- vođenje
- delovni listi
- delavnica
- fotografija z delavnice (po e-pošti)

Šilasta gotsko okno s kamnitima klopema v I. nadstropju palacija

9 IZJAVA